MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tat-3 ta' Lulju, 2009

Citazzjoni Numru. 38/2006

A B

-vs-

L-Avukat Anthony Cutajar u l-Prokuratur Legali Luisa Tufigno li b'digriet ta' l-24 ta' Frar 2006 nħatru bħala kuraturi deputati sabiex jirrapreżentaw lill-assenti CD

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fit-8 ta' Frar 2006 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett:

1. Illi l-attriċi u l-konvenut CD iżżewġu fit-13 ta' Novembru 2003, kif jirriżulta miċ-ċertifikat hawn anness u mmarkat bħala Dok. A;

2. Illi l-kunsens ta' l-attriċi għaż-żwieġ imsemmi nkiseb b'qerq dwar kwalita' tal-konvenut li mix-xorta tagħha fixklet

serjament il-ħajja miżżewġa kif ser jiġi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża;

3. Illi l-kunsens tal-konvenut għaż-żwieġ imsemmi kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittjiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha li, kif ukoll kif ser jiġi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża, għamlitha mpossibbli għall-istess konvenut li jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

4. Illi l-kunsens tal-partijiet inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ;

5. Illi għalhekk iż-żwieġ bejn il-partijiet kien null u invalidu fil-liġi;

6. Illi l-esponenti taf personalment bil-fatti kollha dikjarati u debitament enumerati;

Għaldaqstant, għar-raġunijiet hawn premessi l-attriċi umilment titlob li din l-Onorabbli Qorti:

1. Tiddeċiedi u tiddikjara li ż-żwieġ bejn il-kontendenti iċċelebrat fit-13 ta' Novembru 2003, kien null u invalidu għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi u dan *ai termini* tal-Artikolu 19 (1) tal-Kap. 255 tal-Liġijiet ta' Malta b'mod ġenerali, u b'mod speċifiku a tenur tal-provvedimenti tal-paragrafi (a), (b), (c), (d) u (f) tal-istess Artikolu 19 (1) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta, u għalhekk tordna li ssir l-annotazzjoni opportuna fl-Att taż-żwieġ relattiv.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut li jibqa' minn issa nġunt għas-subizzjoni tiegħu.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata ta' l-intimat nomine, ippreżentata fl-24 ta' Marzu 2006, li permezz tagħha eċċepixxew:

1. Illi f'dan l-istadju huma mhumiex edotti mill-fatti tal-kawża, izda jirriservaw li jipprezentaw risposta ulterjuri meta u jekk jirnexxilhom jikkomunikaw mal-assenti minnhom rappreżentat.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit tal-attriċi;

Rat il-verbal tas-seduta tat-22 ta' Mejju 2009 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fit-13 ta' Novembru 2003 a bażi tal-artikolu 19 (1) (a) (b) (c) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuti m'għamlux kuntatt mal-assenti u kwindi naqsu li jressqu provi; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin: *"F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju."* (**"Anna Tonna vs Alexander Tonna"** deċiża mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikoli ċitati mill-attriċi jirrigwardaw:

19 (1) (c) – qerq dwar il-kwalita tal-parti l-oħra.

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta’ xi parti li jkun b’difett serju ta’ diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b’anomalija serja psikoloġika li tagħmilha mpossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta’ xi parti jkun inkiseb b’esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Mill-provi imressqa jidher li ż-żwieġ wara li l-partijiet kienu jafu lil xulxin għal tlett ġimgħat biss. L-attriċi ġia’ kellha żewġt itfal minn relazzjoni preċedenti. Jidher li l-konvenut issikkaha biex jiżżewġu u kif appena żżewġu sparixxa. L-attriċi qalet li hija żżewġitu għaliex kien juri li jħobb lil uliedha u ħasbet li kien se jkollha għajnuna biex trabbi t-tfal. Huwa ċar allura li l-iskop tal-konvenut kien ċioe’ dak li jkun jista’ jibqa’ Malta mingħajr problemi. Dan għandu jiġi valutat fl-isfond tas-sentenzi li se jiġu ċitati, pero’ l-Qorti tħoss li t-talba attriċi hija altru minn ġustifikata. Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawża **“Joseph Zammit vs Bernardette Zammit”** (27 ta’ Jannar, 2006):

“Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u ċioe’ li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta’ kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta’ l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u ċioe’ li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b’anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ. Ta’ min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijet essenzjali taż-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

Rigward id-dispożizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi ppruvat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-dispożsizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbilta' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. "

Fil-kawża **"Nicholas Agius vs Rita Agius"** (25 ta' Mejju, 1995) intqal illi: *"B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ."* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi **"Angela Spiteri vs Joseph Spiteri"** (4 ta' Novembru, 1994), **"Robert Attard vs Josephine Attard"** (18 ta' Ottubru, 1995) u **"Janet Portelli vs Victor Portelli"** (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet **"Mario Mizzi vs Maris Mizzi"** (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li: *"Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni*

li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali."

Għalhekk in vista ta' dak li ġia' ingħad, il-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ celebrat bejn il-partjiet fis-13 ta' Novembru 2003; spejjeż bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------